Halfjaarrapportage 2026

Gemeente **Borne**

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3
2 Programma's 4
2.1 Wonen en leven 5
2.2 Duurzame toekomst 9
2.3 Inclusieve samenleving 12
2.4 Bestuur en samenleving 19
2.5 Financieel gezond 23
3 Projecten en investeringen 27
4 Reserves 30

1 Inleiding

Hierbij treft u de halfjaarrapportage 2026 aan. Zoals in de P&C-gids 2026 staat, geeft de halfjaarrapportage inzicht in beleidsverantwoording en financiële afwijkingen als deze relevant of bestuurlijk interessant zijn. Deze rapportage bevat dus alleen positieve en negatieve afwijkingen in vergelijking met de vastgestelde afspraken en vastgelegde budgetten uit de programmabegroting 2026 – 2029.

In onderstaand overzicht is per programma het saldo van baten en lasten weergegeven zoals dit is gepresenteerd bij de meerjarenbegroting 2026 - 2029. In de prognose is vervolgens de bijgewerkte begroting met de mutaties in de halfjaarrapportage weergegeven. Mutaties onder de € 25.000 worden in principe niet verder toegelicht. Alle tabellen in dit document zijn afgerond op duizendtallen. Hierdoor kunnen er afrondingsverschillen voorkomen. Het saldo van de eerste jaarschijf van de programmabegroting 2026 – 2029 is afgerond € 1.015.000 positief. Met de uitkomsten van de halfjaarrapportage 2026 valt dit saldo minder positief uit dan oorspronkelijk geraamd. Het saldo neemt met € 356.000 af en is nu € 659.000 positief. Voorgesteld wordt om € 659.000 toe te voegen aan de reserve beleidsontwikkeling.

Tekstueel worden in de programma's alleen de afwijkingen verklaard. Dit geldt ook voor onze investeringen en kredieten. Naast de afwijkingen zijn er ook wijzigingen die financieel-technisch en beleidsarm van aard zijn, maar wel programma-overstijgend. Deze veroorzaken op programmaniveau behoorlijke afwijkingen, maar het saldo hiervan sluit op € 0. Het gaat hier bijvoorbeeld om prijs- en loongevoelige budgetten of andere administratieve mutaties. Voor loon- en prijsstijgingen geldt dat deze in de primitieve en actuele begroting begroot zijn binnen het programma Financieel gezond, maar budgetneutraal worden overgeboekt naar de andere programma’s. Hoewel hierdoor de programma’s aan de lastenkant uitzetten, is er op voorhand al wel rekening gehouden met deze uitzettingen.

Halfjaarrapportage 2026 (x € 1.000)	Primitief begroot	Actueel begroot	Prognose	Verschil	
Lasten:					
PR1 Wonen en leven	10.004	10.104	10.852	-748	
PR2 Duurzame toekomst	5.004	5.773	5.811	-39	
PR3 Inclusieve samenleving	49.999	50.566	53.380	-2.814	
PR4 Bestuur en samenleving	17.091	17.565	19.341	-1.776	
PR5 Financieel gezond	14.003	14.215	16.340	-2.125	
Totaal lasten	**96.101**	**98.223**	**105.725**	**-7.501**	**N**
Baten:					
PR1 Wonen en leven	4.000	4.000	5.051	1.051	
PR2 Duurzame toekomst	3.673	3.772	4.936	1.164	
PR3 Inclusieve samenleving	14.655	14.655	15.065	410	
PR4 Bestuur en samenleving	610	610	715	105	
PR5 Financieel gezond	74.178	76.201	80.617	4.416	
Totaal baten	**97.116**	**99.238**	**106.384**	**7.146**	**V**
Saldo	**1.015**	**1.015**	**659**	**-356**	**N**

2. Programma's

2.1 Wonen en leven

2.1.1 Wonen en bouwen

Realisatiestimulans
Sinds 1 januari 2026 is de Realisatiestimulans van kracht. Deze specifieke uitkering is bedoeld om gemeenten te ondersteunen bij het realiseren van meer betaalbare woningen. Gemeenten kunnen vanaf 2026 een bijdrage van € 7.000 ontvangen per betaalbare woning waarvan in het voorafgaande jaar de bouw is gestart.

In 2025 is de bouw gestart van 75 betaalbare woningen. Voor 2026 wordt een vergelijkbaar aantal verwacht. De daadwerkelijke start van de bouw is afhankelijk van meerdere factoren, maar op basis van de huidige inzichten wordt de inschatting voor 2026 als realistisch beschouwd. Dit betekent een verwachte bijdrage van ongeveer € 500.000. Voor de inzet van deze middelen wordt afzonderlijk een voorstel voorbereid.

Starterslening
Eind 2024 is het budget voor de starterslening opgehoogd met € 900.000. Op dit moment zijn daar al voor ruim € 650.000 aan leningen uit verstrekt. Van het restant is € 240.000 gereserveerd voor aangevraagde leningen, maar nog niet verstrekt. Er is daarom geen ruimte meer om nieuwe leningen af te geven. Voorgesteld wordt om de Starterslening voor 2026 op te hogen met € 300.000. In 2026 zijn tot dusver 6 leningen verstrekt en 6 aanvragen ingediend. Met het toevoegen van € 300.000 aan het budget kunnen in totaal 7 startersleningen worden toegekend. Ingeschat wordt dat dit voldoende is voor 2026.

De eerste drie jaar zijn de rentelasten 3% per jaar, ofwel € 9.000 per jaar. Na drie jaar betalen starters een rente van 4% over het geleende bedrag. Wanneer de volledige € 300.000 aan leningen verstrekt is, komt dit neer op € 12.000 per jaar.

De jaarlijkse beheerskosten voor het door SVn te beheren fonds, van 0,5% op jaarbasis van het totaal verschuldigde bedrag van alle schuldenaren, worden als exploitatielast gedekt vanuit de kostenplaats Wonen en Bouwen. Uitgaande van een bedrag van € 300.000, betekent dit een bedrag van maximaal € 1.500.

Voor de eerste drie jaar is het totale effect op de begroting € 10.500 per jaar. Voorgesteld wordt om de effecten hiervan te dekken uit de reserve beleidsontwikkeling. Hierdoor wordt het saldo van de reserve beleidsontwikkeling € 31.500 (3 jaar à € 10.500 per jaar) nadeliger. De rente-inkomsten zijn de dekking voor de rentelasten en beheerkosten vanaf het vierde jaar.
Deze afwijking is verwerkt in het onderdeel 'overige kleine financiële effecten onder € 25.000', waarvan het saldo € 9.000 nadelig is.

Wet versterking Regie op de Volkshuisvesting
Via de decembercirculaire 2025 is € 55.000 binnengekomen. Deze uitkering betreft een vast bedrag per gemeente. Dit wordt toegevoegd aan het budget Wonen en Bouwen om verplichte werkzaamheden uit te voeren die voortvloeien uit de Wet versterking Regie op de Volkshuisvesting. Het volkshuisvestingsprogramma is een verplicht op te stellen programma uit deze wet. Dit programma moeten alle gemeenten voor 1 juli 2027 gereed hebben. Bij de programmabegroting 2026 heeft de gemeenteraad besloten hiervoor geen middelen beschikbaar te stellen omdat het toen geen verplicht programma betrof. Dat is nu wel het geval.

Ombuigingen bouwleges
In 2025 is er bij de kadernota een ombuigingsmaatregel voorgesteld op het gebied van de bouwleges. Deze is vertaald in de programmabegroting 2026-2029. Naar nu blijkt, is dit een onrealistische bezuinigingsmaatregel. Daarom wordt voorgesteld de leges met € 500.000 naar beneden bij te stellen. Dit structurele nadeel wordt meegenomen in de integrale afweging, die bij de programmabegroting 2027-2030 wordt gemaakt.

2.1.2 Ruimtelijke ontwikkeling

Herontwikkeling N743/N744
Het college heeft op 16 december 2025 besloten om deelgebied 1: Zenderen van de herontwikkeling N743/744 geen onderdeel te laten uitmaken van het project herontwikkeling N743, maar als apart deelproject onderdeel uit te laten maken van het project Leefbaar Zenderen. De gemeenteraad is hierover middels de memo herontwikkeling N743/N744 geïnformeerd.

Door deelgebied 1: Zenderen uit het project herontwikkeling N743/N744 te halen zijn ook middelen hiervoor nodig. De financiële vertaling van bovenstaande is opgenomen in programma financieel gezond.

2.1.3 Mobiliteit en infrastructuur

Vloedbeltverbinding
De Vloedbeltverbinding is een project van de Provincie Overijssel waar gemeente Borne € 6 miljoen aan bijdraagt. De kostenraming van de Vloedbeltverbinding is fors gestegen. Dit komt onder meer door kostenstijging van materialen, de vondst van glauconiet waardoor de onderdoorgang aanzienlijk duurder wordt en de aanpassing van verdere kunstwerken. De Provincie Overijssel heeft de extra kosten in haar Perspectiefnota meegenomen.
Ondertussen wacht de voortgang nog op de behandeling van bezwaren bij de Raad van State.

Voorziening achterstallig onderhoud
De voorziening voor de aanpak van het achterstallig onderhoud aan de gemeentelijke wegen is gedeeltelijk ingezet en wordt de komende jaren verder aangewend voor het wegwerken van de onderhoudsachterstand. De onttrekkingen passen binnen het doel van de voorziening en maken het mogelijk de kwaliteit van de betreffende wegen op peil te brengen. Hiermee worden verdere kwaliteitsachteruitgang of vervanging voorkomen en wordt de levensduur verlengd. De omvang van de voorziening bedraagt naar verwachting ongeveer € 1,0 miljoen voor 2026.

2.1.4 Openbare ruimte

Invasieve exoten
We hebben een provinciale subsidie ontvangen voor het beheren van invasieve exoten (reuzenberenklauw, Japanse duizendknoop en reuzenbalsemien). We zetten deze subsidie in voor aanvullende bestrijdingsmethodes.
Deze afwijking is verwerkt in het onderdeel 'overige kleine financiële effecten onder € 25.000', waarvan het saldo € 24.000 nadelig is.

Snippergroen
Door de gehonoreerde bouwsteen in de Programmabegroting 2026 zijn we voortvarend aan de slag gegaan met de aanpak voor het verminderen van snippergroen. Daardoor verwachten we een incidenteel voordeel in 2026 van € 39.000.

Energieverbruik openbare verlichting en gemalen en pompen
Sinds begin 2026 hebben we een nieuwe leverancier voor de energie. Dit is AVI Twente waardoor we op een duurzame manier regionaal opgewekte energie verbruiken. Door deze overgang zien we in de eerste maanden van bevoorschotting en facturen zowel positieve als negatieve afwijkingen ten opzichte van de vorige leverancier. Omdat we op dit moment nog te weinig inzicht hebben in het jaareffect, is ervoor gekozen om dit nu nog niet financieel te verwerken maar eerst meer inzicht te krijgen. Indien nodig corrigeren we dit in de financiële eindejaarswijzigingen 2026 op basis van daadwerkelijke cijfers.

2.1.5 Baten en lasten Wonen en leven

PR1 Wonen en leven (x € 1.000)	Primitief begroot	Actueel begroot	Prognose	Verschil	
Lasten:					
Wonen en bouwen	1.956	1.956	2.020	-64	
Ruimtelijke ontwikkeling	466	566	565	1	
Mobiliteit en infrastructuur	3.317	3.317	4.071	-754	
Openbare ruimte	4.266	4.266	4.196	69	
Totaal lasten	**10.004**	**10.104**	**10.852**	**-748**	**N**
Baten:					
Wonen en bouwen	1.546	1.546	1.550	4	
Ruimtelijke ontwikkeling	28	28	28	0	
Mobiliteit en infrastructuur	41	41	1.049	1.008	
Openbare ruimte	2.385	2.385	2.424	39	
Totaal baten	**4.000**	**4.000**	**5.051**	**1.051**	**V**
Saldo PR1 Wonen en leven	**-6.004**	**-6.104**	**-5.802**	**303**	**V**

Wonen en Bouwen	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Wet versterking regie volkshuisvesting (taakmutatie)	-55	L	I	N
Overige kleine financiële effecten onder 25.000	-9	L	I	N
Realisatiestimulans (inkomst, grotendeels budgetneutraal)	504	B	I	V
Omgevingsvergunningen	-500	B	S	N
	-60			

Ruimtelijke ontwikkeling	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Overige kleine financiële effecten onder 25.000	1	L	I	N
	1			

Mobiliteit en Infrastructuur	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Inzet voorziening achterstallig onderhoud	-1.008	L	I	N
Vrijval afschrijvingen	173	L	I	V
Vrijval rente (budgetneutraal)	164	L	I	V
Programma-overstijgende budgetneutrale wijzigingen	-75	L	I	N
Overige kleine financiële effecten onder 25.000	-8	L	I	N
Voorziening achterstallig onderhoud	1.008	B	I	V
	254			

Openbare ruimte	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Vrijval afschrijvingen	46	L	I	V
Vrijval rente (budgetneutraal)	47	L	I	V
Overige kleine financiële effecten onder 25.000	-24	L	I	N
Opbrengst snippergroen	39	B	I	V
	108			

2.2 Duurzame toekomst

2.2.1 Duurzaamheid

Nationaal Isolatieprogramma (NIP)
Het NIP is een initiatief van de Nederlandse overheid om woningen beter te isoleren en zo bij te dragen aan energiebesparing en het tegengaan van klimaatverandering. Het doel is om met name oudere woningen met een laag energielabel beter te isoleren. Onze lokale aanpak via Duurzaam Bouwloket, dat onze subsidieregeling uitvoert, is succesvol en heeft al geleid tot bijna 2.000 aanvragen. 91% van het totale budget is al gerealiseerd of bevindt zich in aanvraag. Hiermee zijn we landelijk één van de koplopers in de benutting van deze subsidiemogelijkheid.

2.2.2 Circulaire economie

Afval
De vergoedingsstructuur voor huishoudelijk verpakkingsafval is landelijk veranderd. Dit werkt in ons voordeel. Ondertussen blijven wij ons inspannen om de kwaliteit van ingezamelde verpakkingen in gemeente Borne te verbeteren. Afhankelijk van dit resultaat van de verbeterde kwaliteit van het ingezamelde verpakkingsafval kan de hoogte van de vergoeding hoger uitvallen. Door de zakinzameling bij hoogbouw neemt de kwaliteit toe. Daardoor ontvangen wij een hogere vergoeding. Daarom begroten wij nu structureel € 20.500 extra inkomsten op jaarbasis.

Deze afwijking is verwerkt in het onderdeel 'overige kleine financiële effecten onder € 25.000', waarvan het saldo € 6.000 is.

2.2.3 Natuur, milieu en landschap

Ontplofbare oorlogsresten
In 2026 gaat gemeente Borne aan het werk met het maken van een gemeentedekkende kaart voor ontplofbare oorlogsresten. Deze geeft aan op welke plekken er mogelijk nog ontplofbare oorlogsresten aanwezig zijn in de Bornse bodem. Het doen van een vooronderzoek is een verplichting bij grote ontwikkelingen. Wanneer er geen onderzoek is, moet de initiatiefnemer zorg dragen voor het doen van een onderzoek binnen zijn plangebied. Deze kosten worden vervolgens doorbelast aan de gemeente. Door nu eenmalig een onderzoek uit te voeren voor de hele gemeente worden deze kosten naar de toekomst toe voorkomen. Dit is een gezamenlijk project van meerdere Twentse gemeenten, zodat er straks een kaart is van heel Twente.

De kosten hiervan worden in 2026 geboekt (€ 20.000), maar worden voor 68% vergoed uit de landelijke bommenregeling voor het gemeentefonds. Deze nog te ontvangen baten worden in 2027 aan ons toegekend.

Deze afwijking is verwerkt in het onderdeel 'overige kleine financiële effecten onder € 25.000', waarvan het saldo € 11.000 nadelig is.

2.2.4 Bedrijvigheid en ondernemersklimaat

Bijdrage Regionaal Bedrijventerrein Twente
Per 31 december 2025 is de gemeenschappelijke regeling Regionaal Bedrijventerrein Twente opgeheven. Formeel is de regeling momenteel in liquidatie. Als gevolg van de opheffing is de grondexploitatie gesloten. Bij het vaststellen van de jaarstukken 2025 is de winst voor het grootste deel verdeeld onder de oud-deelnemers van de gemeenschappelijke regeling. Voor Borne betekent dit een bedrag van afgerond € 1,2 miljoen. Hier is geen rekening mee gehouden bij het opstellen van de begroting 2026.

2.2.5 Vrijetijdseconomie

Budget vrijetijdseconomie

In de begroting zijn € 59.000 aan baten geraamd. Dit bedrag is oorspronkelijk geraamd door een inschatting van de inkomsten uit toeristenbelasting (oorspronkelijk € 34.000 geraamd, maar daadwerkelijk € 15.000 ontvangen) en de inkomsten uit reclamebelasting (€ 25.000). In 2025 is de toeristenbelasting voor het eerst ingevoerd en blijken de te verwachten inkomsten aanzienlijk lager (zie ook jaarrekening 2025). Daarom stellen we nu deze inschatting van de inkomsten bij.

2.2.6 Baten en lasten Duurzame toekomst

PR2 Duurzame toekomst (x € 1.000)	Primitief begroot	Actueel begroot	Prognose	Verschil	
Lasten:					
Duurzaamheid	844	1.611	1.611	0	
Circulaire economie	2.557	2.557	2.563	-6	
Natuur, milieu en landschap	1.020	1.022	1.033	-11	
Bedrijvigheid en ondernemersklimaat	294	294	305	-11	
Vrijetijdseconomie	289	289	299	-11	
Totaal lasten	**5.004**	**5.773**	**5.811**	**-39**	**N**
Baten:					
Duurzaamheid	430	430	430	0	
Circulaire economie	3.129	3.228	3.234	6	
Natuur, milieu en landschap	0	0	0	0	
Bedrijvigheid en ondernemersklimaat	46	46	1.230	1.184	
Vrijetijdseconomie	68	68	42	-26	
Totaal baten	**3.673**	**3.772**	**4.936**	**1.164**	**V**
Saldo PR2 Duurzame toekomst	**-1.331**	**-2.001**	**-876**	**1.125**	**V**

Duurzaamheid	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Geen wijzigingen	0			
	0			

Circulaire economie	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Overige kleine financiële effecten onder 25.000	-6	L	I	V
Overige kleine financiële effecten onder 25.000	6	B	I	N
	0			

Natuur, milieu en landschap	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Overige kleine financiële effecten onder 25.000	-11	L	I	N
	-11			

Bedrijvigheid en ondernemersklimaat	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Overige kleine financiële effecten onder 25.000	-11	L	I	N
Liquidatie Regionaal bedrijventerrein Twente	1.184	B	I	V
	1.173			

Vrijetijdseconomie	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Overige kleine financiële effecten onder 25.000	-11	L	I	N
Bijdrage reclamebelasting	-25	B	I	N
Overige kleine financiële effecten onder 25.000	-1	B	I	N
	-37			

2.3 Inclusieve samenleving

2.3.1 Voorzieningen maatschappelijke ondersteuning

De kosten binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) nemen op meerdere onderdelen toe. Naast prijsindexaties zien we een toename in de kosten door meer complexe ondersteuningsvragen. De vergrijzing en het langer zelfstandig thuis wonen van inwoners zorgen voor extra druk op de voorzieningen en daarnaast een toename aan kosten.

Bij huishoudelijke ondersteuning is in 2025 een kostprijsonderzoek uitgevoerd. Op basis daarvan zijn in 2026 nieuwe tarieven vastgesteld. Hierdoor vallen de kosten hoger uit dan begroot. Ook neemt de vraag naar ondersteuning toe doordat meer inwoners langer thuis blijven wonen. Het financiële structurele effect is € 176.000.

Ook bij hulpmiddelen en woonvoorzieningen stijgen de kosten. Vooral woningaanpassingen zorgen voor hogere uitgaven; op dit moment is er sprake van een overschrijding van € 50.000. Dit komt onder andere doordat inwoners zwaardere zorg nodig hebben en er door de krapte op de woningmarkt weinig alternatieve woningen beschikbaar zijn. Daardoor moeten bestaande woningen vaker worden aangepast.

2.3.2 Algemene voorzieningen

De lasten van de arrangementsubsidies stijgen vanwege prijsindexaties. Deze extra kosten worden gedekt uit de stelpost prijsindexaties.

2.3.3 Gezondheid

Suïcidepreventie
Op 1 januari 2026 is de Wet integrale suïcidepreventie ingegaan. Deze wet is een onderdeel van de Wet publieke gezondheid. Door deze wet hebben gemeenten een nieuwe wettelijke taak.

Gemeenten moeten binnen een jaar een plan maken voor suïcidepreventie. SamenTwente heeft samen met gemeenten al een regionale visie en een projectplan gemaakt. Dit plan is op 14 januari 2026 vastgesteld. Daarnaast gaan we in 2026 een lokaal plan van aanpak opstellen.

De gemeente Borne is gestart met de uitvoering van dit beleid. Voor de uitvoering is tijdelijk extra budget beschikbaar voor 2026 en 2027 vanuit het Rijk.

Rookverbod en Fonds Gezondheidszorg
De gemeenteraad heeft eind 2025 bepaald dat er een rookverbod is op openbare speelplekken en door het college aangewezen openbare plaatsen, zoals rondom het Huis van Borne. Deze plekken moeten aangeduid worden met borden, zodat inwoners kunnen zien waar het rookverbod is. In het voorjaar van 2026 heeft het college besloten om de kosten van de borden te dekken uit het Fonds Gezondheidszorg. Dit is een bedrag van € 38.925.

2.3.4 Inburgering en vluchtelingen

Opvang van Oekraïense ontheemden
Voor de opvang van Oekraïense ontheemden ontvangt de gemeente in 2026 een vergoeding van het Rijk. Deze vergoeding is gebaseerd op het aantal beschikbare opvangplekken per dag. Voor 2026 heeft de gemeente hiervoor ruim € 5,2 miljoen ontvangen. De kosten voor de inzet van ambtelijke capaciteit (€ 150.000) worden toegerekend aan programma 4: Organisatie.

Administratie Werk en Inkomen
De uitvoering van de Wet Inburgering is ondergebracht bij de Uitvoeringsorganisatie Borne- Hengelo-Haaksbergen. Een nadeel van € 167.000 komt voort uit correcties van eerdere, niet volledig toegerekende personeelskosten en extra formatie om de groei van inburgeraars op te vangen.

2.3.5 Jeugd

Kostenontwikkeling en afwijkingen
Op verschillende punten zijn de kosten anders dan begroot. Vooral de dyslexiezorg groeit sterk, zowel in aantal trajecten als in kosten. In 2025 (eerste halfjaar) waren er 69 trajecten. In 2026 zijn dat er tot nu toe 110. De ontwikkeling van het aantal verwijzingen en trajecten wordt nader geanalyseerd, zodat een beter beeld ontstaat van de oorzaken van deze stijging.

Daarnaast zijn er eenmalige extra kosten door nabetalingen over 2025. Dit zijn onder andere betalingen aan andere gemeenten, zorgaanbieders en kosten om zorg beschikbaar te houden (beschikbaarheidsfinanciering voor de specialistische woongroepen). Deze bedragen worden later vastgesteld en gefactureerd. Dit komt door regionale afrekeningen, nacalculaties en het definitief vaststellen van productie en tarieven.

Door nieuwe inkoopafspraken heeft dit proces in 2025 en 2026 langer geduurd dan normaal. Daardoor komen de nabetalingen later binnen.

Bovenstaande ontwikkelingen zorgen voor de ophoging van de begroting in verband met prijsindexatie van € 451.000.

Instroom en uitstroom
De instroom van jeugdigen die zich bij de gemeente meldt voor verwijzing naar jeugdhulp ligt in 2026 lager dan in 2025. Met name in januari is sprake van een duidelijke afname (143 tegenover 247). In meerdere maanden is de uitstroom vergelijkbaar of hoger dan de instroom.

Totaal aantal voorzieningen
Het totaal aantal voorzieningen geïndiceerd vanuit de Jeugdwet blijft in 2026 stabiel (circa 757-767), terwijl in 2025 nog sprake was van groei tot 804 voorzieningen in mei. Hierbij kan onder meer gedacht worden aan ambulante jeugdhulp en groepsbehandelingen. Dit bevestigt het beeld dat de eerdere groei van het zorggebruik zich momenteel niet voortzet.

Ontwikkeling naar type voorziening
Binnen het totaal zijn duidelijke verschuivingen zichtbaar. Het aantal cliënten met een crisisvoorziening daalt van 20 naar 11 (-45%). Ook het gebruik van verblijf neemt af van 44 naar 35 (-20%) en het aantal woonvoorzieningen daalt van 32 naar 26 (-19%).

Daarnaast laten ambulante begeleiding, ambulante behandeling en overige zorg gezamenlijk een daling zien van 1.155 naar 903 (-22%). Binnen deze groep neemt met name de categorie 'overig' sterk af, terwijl het aandeel ambulante ondersteuning relatief toeneemt. Mogelijk hangt dit deels samen met veranderingen in de registratie.

2.3.6 Onderwijs

Locatie van basisschool 't Oldhof
De locatie van basisschool ’t Oldhof is nog eigendom van stichting Brigantijn. Het gebouw wordt nu niet gebruikt voor onderwijs. Daarom wil de stichting het overdragen aan de gemeente. In 2028-2029 is het gebouw nodig als tijdelijke schoollocatie tijdens de verbouwing van de Floraschool.

Het gebouw heeft veel achterstallig onderhoud. Volgens de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2015 neemt de gemeente het gebouw pas over als het onderhoud op het afgesproken niveau is. Naar verwachting gebeurt dit in de tweede helft van 2026. Vanaf dat moment betaalt de gemeente de kosten voor het beheer van het leegstaande gebouw.

De noodunits worden binnenkort gesloopt. Daarna richten we het terrein tijdelijk en sober in. Deze inrichting geldt tot de locatie weer nodig is voor tijdelijke onderwijshuisvesting. Het krediet voor de bouw van de Letteborg is inmiddels afgesloten. Binnen dit krediet was geld beschikbaar voor het verwijderen van de noodunits en het herinrichten van het terrein. Het overgebleven krediet is vrijgevallen. Daarom stellen we voor om de kosten voor de sloop en de tijdelijke herinrichting van het terrein bij ’t Oldhof, geraamd op ongeveer € 49.000, ten laste van de exploitatie te brengen.

Uitvoering leerplicht door gemeente Hengelo
De kosten voor de uitvoering van de Leerplichtwet zijn hoger dan begroot. Het gaat hier om een bedrag van € 175.000. Dit komt doordat scholen de afgelopen jaren actief zijn gestimuleerd om verzuim eerder te melden bij Leerplicht. Dit leidt tot een hogere zichtbaarheid van verzuim in de registratiegegevens. Daarnaast is er een toename van ernstige psychische problematiek en multiproblematiek bij de doelgroep en hun ouders. Om deze reden is er door Hengelo meer formatie ingezet.

2.3.7 Cultuur

Muziekonderwijs
De indexatie van de subsidies voor muziekonderwijs is niet binnen de begroting meegenomen. Deze extra kosten worden gedekt uit de stelpost prijsindexaties.

Hostingkosten Informatiebeheer en archief
Het hostingbudget informatiebeheer en archief is in de begroting 2026 conform kadernota 2026-2029 bouwsteen A.42 verlaagd met € 12.000. Er is echter structureel hostingbudget nodig voor de kosten van langdurige verplichtingen die we zijn aangegaan om archiefsystemen te hosten. De kosten bedragen € 12.000.

2.3.8 Sport

Sportcentrum Borne
Het nieuwe Sportcentrum Borne is op 17 augustus 2026 geopend. Vanaf dat moment start de exploitatie en worden de oude sporthallen ’t Wooldrik gesloopt. De bestaande exploitatiebudgetten van ’t Wooldrik zetten we in voor het nieuwe sportcentrum. De structurele financiële gevolgen verwerken we in de begroting 2027. De incidentele gevolgen voor 2026 bedragen € 223.000.

Beleid
De gemeente bereidt de opening en ingebruikname van het sportcentrum voor. Ook treffen we voorbereidingen om het zwembad in eigen beheer te nemen. Zo zorgen we ervoor dat inwoners, verenigingen en andere gebruikers vanaf de opening goed gebruik kunnen maken van de nieuwe voorzieningen.

Functies en personeel
Voor de exploitatie van het sportcentrum en de voorbereiding op het beheer van het zwembad zijn extra functies en personele inzet nodig. Het gaat om inzet voor bedrijfsvoering en advies, vastgoed en sporthalbeheer en sportbeleid en uitvoering.

Vastgoed
De vastgoedkosten zijn in 2026 hoger dan begroot. Dit komt door de tijdelijke dubbele OZB-lasten voor het nieuwe sportcentrum en ’t Wooldrik, hogere energielasten, een andere organisatie van de schoonmaak en hogere jaarlijkse onderhoudslasten. De meerjarige gevolgen nemen we mee in de begroting 2027.

Zwembad
Vanaf 1 januari 2027 wordt zwembad 't Wooldrik niet meer door Sportfondsen geëxploiteerd maar vanuit de gemeente Borne. Om deze exploitatie in eigen beheer te kunnen nemen is incidenteel € 100.000 nodig ter voorbereiding van het overnemen van de exploitatie. Te denken valt aan opstartkosten voor overname van inrichting en materialen, het ontwikkelen van een geïntegreerde website, migratie van data, licentie-uitbreiding en marketing.

Naar een financieel gezonde situatie voor de Stichting sporthal de Veste (SSDV)
Stichting Sporthal De Veste huurt, gebruikt, exploiteert en doet het dagelijks onderhoud van sporthal De Veste en het bijbehorende sportcafé sinds juni 2015. Voor de werkzaamheden die zij verrichten, ontvangen zij een maatschappelijke bijdrage. De afgelopen jaren is een aantal kosten voor de stichting toegenomen terwijl de maatschappelijke bijdrage alleen maar is toegenomen met de CPI-prijsindex. Het financiële effect is in totaal € 136.000. Voor een toelichting op dit onderdeel wordt een afzonderlijke memo aan de gemeenteraad verzonden.

2.3.9 Werk en inkomen

Subsidie energiearmoede
Voor de aanpak van energiearmoede is een budget van € 200.000 beschikbaar. De specifieke uitkering (SPUK) aanpak energiearmoede is verlengd tot en met 2027. De SPUK Energiearmoede is een specifieke uitkering van het Rijk aan de gemeenten, die als doel heeft om huishoudens in een kwetsbare positie vanwege de hoge energielasten te ondersteunen bij het nemen van maatregelen om het energieverbruik te verminderen.

BUIG
De uitvoering van de Participatiewet is ondergebracht bij de Uitvoeringsorganisatie Borne-Hengelo-Haaksbergen. De begroting van de Uitvoeringsorganisatie is gebaseerd op de benodigde formatie en overige uitvoeringskosten. Sinds 2024 is een nieuwe bekostigingssystematiek welke stapsgewijs wordt ingevoerd tot en met 2027. De kosten worden verdeeld over Borne, Haaksbergen en Hengelo op basis van het aantal werkprocessen, voorheen was dit op basis van het aantal uitkeringen. De nieuwe bekostigingssystematiek valt voor Borne nadelig uit. De financiële gevolgen van de nieuwe verdeelsystematiek zijn in de oorspronkelijke begroting nog niet volledig verwerkt. Hierdoor is een nadeel van € 81.000 ontstaan. Deze worden daarom via de halfjaarrapportage verwerkt. De nieuwe systematiek sluit beter aan bij de daadwerkelijk geleverde dienstverlening en zorgt voor een evenwichtiger verdeling van de uitvoeringskosten over de drie gemeenten.

2.3.10 Baten en lasten Inclusieve samenleving

PR3 Inclusieve samenleving (x € 1.000)	Primitief begroot	Actueel begroot	Prognose	Verschil	
Lasten:					
Voorzieningen maatsch. ondersteuning	8.611	8.611	9.303	-692	
Algemene voorzieningen	2.155	2.155	2.329	-174	
Gezondheid	1.505	1.505	2.018	-513	
Inburgering en vluchtelingen	5.714	5.747	5.765	-17	
Jeugd	10.958	11.039	11.482	-444	
Onderwijs	3.276	3.316	3.470	-154	
Cultuur	840	840	884	-44	
Sport	3.951	4.286	4.787	-500	
Werk en inkomen	12.988	13.066	13.342	-276	
Totaal lasten	**49.999**	**50.566**	**53.380**	**-2.814**	**N**
Baten:					
Voorzieningen maatsch. ondersteuning	227	227	227	0	
Algemene voorzieningen	23	23	81	58	
Gezondheid	147	147	299	152	
Inburgering en vluchtelingen	5.703	5.703	5.703	0	
Jeugd	88	88	88	0	
Onderwijs	447	447	361	-86	
Cultuur	10	10	10	0	
Sport	1.398	1.398	1.414	17	
Werk en inkomen	6.612	6.612	6.882	270	
Totaal baten	**14.655**	**14.655**	**15.065**	**410**	**V**
Saldo PR3 Inclusieve samenleving	**-35.344**	**-35.911**	**-38.315**	**-2.404**	**N**

Voorzieningen maatschappelijke ondersteuning	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Prijsindexatie	-453	L	S	N
Ophoging uurtarief hulp bij het huishouden	-176	L	S	N
Wmo woningaanpassingen	-50	L	I	N
Overige kleine financiële effecten onder 25.000	-13	L	I	N
	-692			

Algemene voorzieningen	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Budgetneutrale wijziging mentale gezondheid	-60	L	I	N
Prijsindexatie	-119	L	S	N
Overige kleine financiële effecten onder 25.000	5	L	I	V
Budgetneutrale wijziging mentale gezondheid	60	B	I	V
Overige kleine financiële effecten onder 25.000	-2	B	I	N
	-116			

Gezondheid	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Budgetneutrale wijziging diverse subsidies	152	B	I	V
Budgetneutrale wijziging diverse subsidies	-152	L	I	N
Programma-overstijgende budgetneutrale wijzigingen	-348	L	I	N
Overige kleine financiële effecten onder 25.000	-13	L	I	N
	-361			

Inburgering en vluchtelingen	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Administratie werk en inkomen	-167	L	I	N
Programma-overstijgende budgetneutrale wijzigingen	150	L	I	V
	-17			

Jeugd	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Prijsindexaties	-451	L	S	N
Overige kleine financiële effecten onder 25.000	7	L	I	N
	-444			

Onderwijs	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Leerplicht	-175	L	I	N
Sloop noodunits en tijdelijke terreininrichting 't Oldhof	-49	L	I	N
Toegerekende rente (budgetneutraal)	101	L	I	V
Prijsindexatie	-39	L	S	N
Programma-overstijgende budgetneutrale wijzigingen	-78	L	S	N
	-240			

Cultuur	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Prijsindexatie	-15	L	I	N
Overige kleine financiële effecten onder 25.000	-29	L	I	N
	-44			

Sport	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Vrijval afschrijvingen	64	L	I	V
Vrijval rente (budgetneutraal)	50	L	I	V
Exploitatie Sportcentrum Borne - sportbeleid	-223	L	I	N
Exploitatie Sportcentrum Borne - vastgoed	-140	L	I	N
Exploitatie Zwembad	-100	L	I	N
Overige kleine financiële effecten onder 25.000	-15	L	S	N
SSDV	-136	L	I	N
Overige kleine financiële effecten onder 25.000	17	B	I	V
	-483			

Werk en inkomen	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Aanpak energie armoede	-200	L	I	N
Aanpak energie armoede	200	B	I	V
BUIG inkomsten	70	B	I	V
BUIG uitgaven	-152	L	I	N
Administratie werk en inkomen overboeking naar ander thema	81	L	I	V
Overige kleine financiële effecten onder 25.000	-5	L	S	N
	-6			

2.4 Bestuur en samenleving

2.4.1 Bestuur

Loon- en prijsindex
Het nadeel binnen het programma bestuur van € 61.000 wordt veroorzaakt door het actualiseren van het budget voor raads- en commissieleden volgens het actuele rechtspositiebesluit. Dit wordt gedekt uit de stelpost prijsontwikkeling.

2.4.2 Participatie en communicatie

Geen afwijkingen groter dan € 25.000 te melden.

2.4.3 Dienstverlening en digitalisering

Geen afwijkingen groter dan € 25.000 te melden.

2.4.4 Veiligheid en openbare orde

Crisisbeheersing en rampenbestrijding
In het eerste halfjaar van 2026 worden binnen het taakveld crisisbeheersing en rampenbestrijding geen inhoudelijke of financiële afwijkingen verwacht ten opzichte van de vastgestelde begroting.

Wel is sprake van een resultaatuitkering van Veiligheidsregio Twente ter hoogte van € 95.000, die nog niet als besteedbaar budget in de begroting 2026 is opgenomen.

2.4.5 Vergunningverlening toezicht en handhaving

VTH-beleid
Binnen de gezamenlijke Twentse gemeenten is besloten om de samenwerking op Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) gebied verder te professionaliseren. Hiervoor is allereerst een onafhankelijk voorzitter en secretaris aangetrokken. De kosten hiervan worden evenredig gedeeld door alle deelnemers (14 Twentse gemeenten en de provincie). Voor iedere deelnemer komen de kosten neer op zo'n € 13.000. Daarnaast wordt er aanvullende ambtelijke inzet gevraagd van 0,1 fte op het gebied van VTH. Hier kan iedere gemeente zelf kiezen of ze dit wil inbrengen in uren of in geld. Gemeente Borne heeft ervoor gekozen om dit in uren in te brengen.

2.4.6 Organisatie

Informatiebeveiliging op een kwalitatief en aanvaardbaar niveau
Voor de verbetering en borging van informatieveiligheid zijn aanvullende middelen benodigd voor (project)begeleiding. De inschatting is dat deze kosten € 80.000 bedragen. Deze middelen kunnen volgens de lijn die is ingezet bij de halfjaarrapportage 2025 en de financiële eindejaarswijzigingen 2025 worden gedekt uit de bestemmingsreserve programma organisatie.

Prijsindexatie software en hosting
In de halfjaarrapportage wordt het budget voor hosting en software bijgesteld met een bedrag van € 45.000. Dit is gebaseerd op een gemiddelde prijsindexatie van 3%.

Hosting gemeente Enschede
In verband met de IT-migratie naar gemeente Hengelo worden er voor diverse contracten eenmalig dubbele kosten gemaakt. Naast de nieuwe hostingomgeving van gemeente Hengelo was het noodzakelijk om de hostingomgeving van gemeente Enschede nog aan te houden. De incidentele hostingkosten gemeente Enschede bedragen € 70.000.

Teams Rooms Huis van Borne
De aanbieding van gemeente Hengelo voor IT-dienstverlening is exclusief de inrichting, IT-middelen en licenties ten behoeve van Teams Rooms in de vergaderruimtes. Dit is een structureel bedrag van € 52.000 per jaar. Voor 2026 betekent dit dat de halfjaarrekening met een bedrag van € 39.000 bijgesteld moet worden voor de periode april tot en met december.

IT-dienstverlening gemeente Hengelo
Het voorlopige jaarbedrag IT-diensten gemeente Hengelo bedraagt € 1.170.000 voor 2026 (april tot en met december). Structureel betekent dit € 1.558.000 (prijspeil 2026) op jaarbasis exclusief indexatie en een jaarlijkse eindafrekening. In 2026 heeft dit geen financiële gevolgen.

In het vierde kwartaal ontvangen we een eindafrekening van gemeente Hengelo op basis van definitieve aantallen voor onder andere randapparatuur (bv. AV-schermen), devices (zoals laptops, tablets en telefoons) en meerwerk dat in opdracht van gemeente Borne is uitgevoerd door gemeente Hengelo. We verwachten hierdoor incidentele en structurele extra kosten in de eindafrekening. De structurele meerkosten komen voort uit de invulling die door ons gegeven is aan de IT-randapparatuur in het Huis van Borne.

We verwachten vanaf 2027 een structureel tekort op de kosten voor de IT-dienstverlening door gemeente Hengelo van minimaal € 310.000. Dit tekort wordt deels verklaard door het niet opnemen van indexatie op de offerteprijs uit 2024. Ook zat een deel van de budgetten die ter dekking van de IT-dienstverlening dienden niet structureel in de begroting, zoals de afschrijvingskosten op onze eigen devices. Het financieel effect wordt verwerkt in de begroting 2027.

Facilitair
Het budget voor schoonmaak was eerder naar beneden bijgesteld in verband met afstoting van de locatie Rheineplein. Na de aanbesteding van de schoonmaak voor het nieuwe gemeentelijk vastgoed blijkt dit onvoldoende om de kosten te dekken. De kosten vallen structureel € 80.000 hoger uit.

Daarnaast is de operationele facilitaire dienstverlening die in het verleden door de bodes werd uitgevoerd, deels uitbesteed aan het Kulturhus. Afspraken hiervoor liggen vast in de dienstverleningsovereenkomst. Hiervoor is een structurele verhoging van het budget nodig van € 80.000. Dit wordt gedekt uit de loonkosten van de bodes. Het betreft daardoor een budgetneutrale wijziging.

HRM
De kosten voor arbodienstverlening en voor verzekeringen zijn de laatste jaren structureel gestegen. Deze kosten zijn voor de organisatie onvermijdelijk. Hiervoor zijn er bijstellingen nodig in het huidige budget, in totaal voor circa € 42.000. Dit is als volgt onderverdeeld:

- Voor arbokosten is een bijstelling van € 25.000 structureel noodzakelijk.
- Voor verzekeringen is een bijstelling van € 17.000 structureel noodzakelijk.

Implementatie nieuw HR-systeem
Voor ons personeelsinformatiesysteem hebben we een Europese aanbesteding doorlopen, omdat het contract met de huidige leverancier eind dit jaar eindigt. Uit deze aanbesteding is een nieuwe leverancier gekomen. In de tweede helft van 2026 volgt de implementatie van dit nieuwe personeelsinformatiesysteem, zodat het op 1 januari 2027 in gebruik genomen kan worden. De kosten voor de implementatie zijn, naar verwachting, in 2026 incidenteel € 217.000.

Inzet organisatie voor opvang van Oekraïense ontheemden
De inzet van ons personeel voor de opvang van Oekraïense ontheemden wordt geraamd op € 150.000. Daarom wordt dit budget overgeheveld vanuit het totale budget voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen binnen programma Inclusieve samenleving, thema Inburgering en vluchtelingen, naar dit programma. Dit betreft een budgetneutrale wijziging.

2.4.7 Baten en lasten Bestuur en samenleving

PR4 Bestuur en samenleving (x € 1.000)	Primitief begroot	Actueel begroot	Prognose	Verschil	
Lasten:					
Organisatie	10.890	11.352	13.122	-1.770	
Bestuur	1.703	1.715	1.772	-57	
Participatie en communicatie	139	139	139	0	
Dienstverlening en digitalisering	1.565	1.565	1.520	45	
Veiligheid en openbare orde	2.750	2.754	2.744	9	
Vergunningverl. toezicht en handhaving	44	41	44	-4	
Totaal lasten	**17.091**	**17.565**	**19.341**	**-1.776**	**N**
Baten:					
Organisatie	21	21	21	0	
Bestuur	0	0	0	0	
Participatie en communicatie	0	0	0	0	
Dienstverlening en digitalisering	586	586	596	10	
Veiligheid en openbare orde	0	0	95	95	
Vergunningverl. toezicht en handhaving	4	4	4	0	
Totaal baten	**610**	**610**	**715**	**105**	**V**
Saldo PR4 Bestuur en samenleving	**-16.480**	**-16.954**	**-18.625**	**-1.671**	**N**

Organisatie	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Programma-overstijgende budgetneutrale wijzigingen	-1.092	L	S	N
Ambtelijke uren opvang Oekraïne	-150	L	I	N
Teams Rooms	-39	L	S	N
Informatiebeveiliging	-80	L	S	N
Contract schoonmaak Huis van Borne	-80	L	S	N
Personeelsinformatiesysteem incidentele component	-217	L	I	N
Prijsindexatie	-104	L	I	N
Overige kleine financiële effecten onder 25.000	-8	L	I	N
	-1.770			

Bestuur	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Loon- en prijsindexatie	-61	L	S	N
Overige kleine financiële effecten onder 25.000	4	L	I	V
	-57			

Participatie en communicatie	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Geen wijzigingen	0			
	0			

Dienstverlening en digitalisering	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Programma-overstijgende budgetneutrale wijzigingen	51	L	I	V
Overige kleine financiële effecten onder 25.000	4	L	I	V
	55			

Veiligheid en openbare orde	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Afrekening Veiligheidsregio Twente	95	B	I	V
Overige kleine financiële effecten onder 25.000	9	L	I	V
	104			

Vergunningverlening toezicht en handhaving	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Overige kleine financiële effecten onder 25.000	-4	L	I	V
	-4			

2.5 Financieel gezond

2.5.1 Financiën

Herontwikkeling N743/N744
Door de reserve herontwikkeling N743/N744 Zenderen te openen en € 100.000 over te hevelen van de reserve herontwikkeling N743 Borne naar de reserve herontwikkeling N743/N744 Zenderen kan deelgebied 1: Zenderen ook verder worden uitgewerkt.

Het college heeft ook besloten op 16 december 2025 om in te stemmen met de verkoop van een aantal percelen ten behoeve van de realisatie van de Vloedbeltverbinding aan Provincie Overijssel.

De opbrengst van - naar schatting - € 850.000 wordt gestort in de reserve herontwikkeling N743 Borne (wordt hernoemd naar herontwikkeling N743 Borne bij de halfjaarrapportage 2026). De opbrengsten zullen onder andere worden gebruikt voor de benodigde procedures voor de herontwikkeling van de N743 en de aanpassingen aan de N743 die nodig zijn nadat de Vloedbeltverbinding in gebruik is genomen.

Gemeentefonds
De meicirculaire laat voor 2026 een nagenoeg budgetneutraal beeld zien. Wel zien we een incidentele bijstelling van het gemeentefonds over 2024 en 2025. Het gemeentefonds bestaat uit ongeveer 50 maatstaven op basis waarvan de algemene uitkering verdeeld wordt over de Nederlandse gemeenten. Er zijn maatstaven die achteraf op basis van werkelijke kengetallen definitief worden. Hierdoor heeft er per saldo over de jaren 2024 en 2025 een nabetaling plaatsgevonden van € 528.000.

Realisatiestimulans
Vanuit het Rijk krijgen we als gemeente middelen voor de bouw van betaalbare woningen. 80% van de inkomsten worden gestort in een stelpost om er uitgaven uit te financieren middels een door de gemeenteraad vast te stellen kader.

GBTwente
GBTwente heeft over 2025 een positief resultaat gerealiseerd. Dit leidt tot een voordeel van € 107.000.

Prijsindexatie
Tegenover de prijsindexaties die in de diverse programma’s zitten, staat een centraal budget op de stelpost prijscompensatie. Hierin zit momenteel € 939.000. Dit budget is niet toereikend om het totaal aan prijsindexaties te kunnen bekostigen. Per saldo zijn de prijsindexaties € 637.000 hoger dan begroot. Hiervan is € 273.000 bij jaarrekening 2025 reeds gemeld en verwerkt. Hier resteert dus een bedrag van € 364.000. Hiertegenover staat een compensatie vanuit het Rijk in de meicirculaire. Over 2026 is de compensatie echter nihil. Het structurele effect hiervan nemen we mee in de begroting 2027.

Budgetneutrale wijzigingen
Er zijn diverse programma-overstijgende budgetten gewijzigd. Daarbij zorgen de vaststelling van onder andere de jaarstukken en de meerjarenprognose grondexploitaties voor wijzigingen op bijvoorbeeld het gebied van rente. Dit zijn wijzigingen die moeten worden doorgevoerd vanuit de financiële techniek. Deze wijzigingen zijn budgetneutraal. Het gaat bij dit programma om de volgende onderdelen (de tegenboekingen zijn bij andere programma's verwerkt):

- Reservemutaties: € 293.000 voordeel aan de batenkant, € 100.000 nadeel aan de lastenkant.
- Programma-overstijgende budgetneutrale wijzigingen (€ 99.000 nadeel aan de batenkant).
- Budgetneutrale rentemutaties (€ 305.000 nadeel aan de lastenkant).

Vrijval stelposten
De stelpost die we achter de hand hebben voor het kunnen doen van vervangingsinvestering kan dit jaar vrijvallen. Dit budget is ter dekking van rente- en afschrijvingslasten. Deze lasten beginnen pas te lopen een jaar na gereedkoming van de investering. Investeringen die we nu doen, hebben dit budget pas nodig vanaf 2026. Dit zorgt voor een incidenteel voordeel van € 83.000.

Naheffing Belastingdienst
De Belastingdienst heeft boekonderzoek gedaan naar de reiskosten in de coronaperiode over 2021. In die periode hebben wij de reismutaties van het personeel niet kunnen aantonen omdat de beschikbare middelen vanuit de techniek pas later beschikbaar kwamen. Daarom heeft de Belastingdienst ons een eenmalige boete opgelegd van € 100.000.

2.5.2 Vastgoed

Verhoging begrote onderhoudskosten en doorbelasting De Veste
De kosten voor onderhoud aan De Veste zijn de afgelopen jaren gestegen. De begroting is in die jaren niet meegestegen. Voorgesteld wordt de begrote kosten structureel te verhogen met € 113.000. Deze kosten belasten we voor € 104.000 door naar de gebruikers van het pand op basis van de afspraken uit onze overeenkomsten.

Het saldo hiervan is opgenomen in het onderdeel 'overige kleine financiële effecten onder € 25.000', waarvan het saldo €17.000 nadelig is.

Verkoop percelen voor realisatie van de Vloedbeltverbinding
Het college heeft ook besloten op 16 december 2025 om in te stemmen met de verkoop van een aantal percelen ten behoeve van de realisatie van de Vloedbeltverbinding aan Provincie Overijssel.

De opbrengst van - naar schatting - € 850.000 wordt gestort in de reserve herontwikkeling N743/N744 (wordt hernoemd naar herontwikkeling N743 Borne bij de halfjaarrapportage 2026). De opbrengsten zullen onder andere worden gebruikt voor de benodigde procedures voor de herontwikkeling van de N743 en de aanpassingen aan de N743 die nodig zijn nadat de Vloedbeltverbinding in gebruik is genomen.

Rheineplein
De boekwaarde van het voormalige gemeentehuis aan het Rheineplein is overgeheveld naar de grondexploitatie. Dit leidt tot een incidenteel voordeel van € 72.000.

Vrijval van kapitaallasten, programma-overstijgende technische wijzigingen budgetneutrale rondrekeningen van rente en diverse kleine mutaties zorgen voor het restantverschil van € 54.000.

2.5.3 Grondzaken

Voortgang/wijzigingen grondexploitatieportefeuille
De door de raad vastgestelde MeerjarenPrognose Grondbedrijf (MPG) 2026 wordt in deze rapportage budgetneutraal verwerkt (een stijging van de baten en lasten met € 2,3 miljoen). Er worden geen grote afwijkingen verwacht ten opzichte van de afgelopen herzieningen. Een noemenswaardige gebeurtenis in de grondexploitatieportefeuille dit jaar is het openen van grondexploitatie Rheineplein.

2.5.4 Baten en lasten Financieel gezond

PR5 Financieel gezond (x € 1.000)	Primitief begroot	Actueel begroot	Prognose	Verschil	
Lasten:					
Financiën	4.891	5.024	4.801	223	
Vastgoed	2.038	2.117	1.991	126	
Grondzaken	7.075	7.075	9.549	-2.474	
Totaal lasten	**14.003**	**14.215**	**16.340**	**-2.125**	**N**
Baten:					
Financiën	66.345	68.368	69.345	978	
Vastgoed	759	759	1.723	965	
Grondzaken	7.075	7.075	9.549	2.474	
Totaal baten	**74.178**	**76.201**	**80.617**	**4.416**	**V**
Saldo PR5 Financieel gezond	**60.175**	**61.986**	**64.277**	**2.291**	**V**

Financiën	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Programma-overstijgende budgetneutrale wijzigingen overige reserves	293	B	I	V
Gemeentefonds: meicirculaire	123	B	I	V
Gemeentefonds: nabetaling voorgaande jaren	528	B	I	V
Positief resultaat 2025 GBT	107	B	I	V
Overige kleine financiële effecten onder 25.000	25	B	I	V
Programma-overstijgende budgetneutrale wijzigingen overig	-99	B	I	N
Programma-overstijgende budgetneutrale wijzigingen overige reserves	-100	L	I	N
Gemeentefonds: meicirculaire	-122	L	I	N
Budgetneutrale wijzigingen (vrijval loon, prijs, rente)	2.293	L	S	V
Budgetneutrale wijzigingen rente grex	304	L	I	V
Budgetneutrale wijzigingen rente overig	-410	L	I	N
Effect rente overig	-199	L	I	N
Naheffing loonbelasting 2021	-100	L	I	N
Vrijval stelpost vervangingsinvesteringen	83	L	I	V
Effect prijsindexatie jaarrekening 2025	-273	L	S	N
Realisatiestimulans (last 80%)	-403	L	I	N
Verkoop gronden provincie naar reserve herontwikkeling N743 Borne	-850	L	I	N
	1.201			

Vastgoed	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Verkoop gronden provincie naar reserve	850	B	I	V
Programma-overstijgende budgetneutrale wijzigingen	109	B	I	V
Overige kleine financiële effecten onder 25.000	5	B	I	V
Restwaarde Rheineplein overboeken naar Grex	72	L	I	V
Toegerekende rente (budgetneutraal)	43	L	I	V
Programma-overstijgende budgetneutrale wijzigingen	29	L	I	V
Overige kleine financiële effecten onder 25.000	-17	L	I	N
	1.091			

Grondzaken	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Actualisatie MPG 2026	-2.474	L	I	N
Actualisatie MPG 2026 rente	304	B	I	V
Actualisatie MPG 2026	2.170	B	I	V
	0			

3. Projecten en investeringen

Inleiding

Hieronder wordt per programma de stand van zaken weergegeven van de door de raad toegekende investeringskredieten / projecten. Investeringen hebben doorgaans een looptijd van meerdere jaren. In de jaarstukken wordt bepaald of kredieten kunnen worden afgesloten of moeten worden overgeheveld.

Kredietenoverzicht

Zwembad 2023/2024
De aanbesteding van de zwembadverbouwing is € 364.000 hoger uitgevallen dan oorspronkelijk geraamd. Door financiële optimalisaties is het project zoveel mogelijk binnen de beschikbare kaders gebracht. Daarnaast is voor het voldoen aan de geldende regelgeving verplaatsing van de stookinstallatie noodzakelijk. De hiermee gemoeide kosten waren niet voorzien in de oorspronkelijke raming en leiden tot een bijstelling van het investeringsbudget. De structurele gevolgen hiervan worden verwerkt in de begroting 2027.

Uitbreiding kleedkamers en de realisatie van een krachthonk in de Veste
Op dit moment lopen gesprekken met de stichting Sporthal de Veste over de exploitatie van het sportcomplex. Deze gesprekken willen we eerst afronden en vastleggen in een addendum voordat verder gesproken kan worden over uitbreiding en de daarbij behorende kostprijsdekkende huur. Dit maakt dat de kredieten voor deze gebouwaanpassingen moeten worden doorgeschoven naar 2027 en 2028.

Hybride werken
Dit voorjaar heeft het college besloten om de Regeling hybride werken vast te stellen. Hiermee geeft de gemeente uitvoering aan de verantwoordelijkheid die de gemeente Borne heeft als werkgever op het gebied van de Arbowet. Het college heeft besloten hiervoor een krediet beschikbaar te stellen van € 176.500 en deze bij de halfjaarrapportage te verwerken. De structurele kapitaallasten die voortkomen uit het gebruik van de regeling worden gedekt uit de stelpost looncompensatie. Dit leidt vanaf 2027 tot een structurele kapitaallast van € 23.000. We verwachten daarnaast dat er jaarlijks ongeveer 35 nieuwe medewerkers in dienst komen die een beroep op de Regeling hybride werken gemeente Borne 2026 kunnen doen. De kapitaallasten die hieruit voortkomen worden verwerkt als autonome ontwikkeling in de begroting 2027.

Huis van Borne
Voor het project Huis van Borne wordt, onder meer als gevolg van de btw-effecten, een financieel nadeel verwacht. Momenteel wordt de eindrapportage van het project opgesteld. Zodra de omvang van het financiële effect definitief bekend is, wordt dit verwerkt in de eindejaarswijzigingen 2026 en/of de jaarstukken 2026.

Kredietenoverzicht (€ 1.000)*	Startdatum	Begrote lasten	Begrote baten	Wijziging HJR 2026	Beschikbaar saldo	Realisatie t/m 2025	Realisatie 1-7-2026	Resterend saldo
Oonksweg : reconstructie	25-5-2021	8.600	-4.500	-	4.100	2.727	22	1.351
Bornerbroeksestraat fietsonderdoorgang	25-5-2021	19.400	-18.200	-	1.200	629	69	502
Herinr. Weerselosestraat 30km/u	7-11-2023	124	-	-	124	79	22	23
Herinr. Prins Bernhardlaan	1-1-2024	3.000	-1.513	-	1.487	156	61	1.270
Rioolvervanging Prins Bernhardlaan	1-1-2024	1.000	-	-	1.000	-	-	1.000
Rotonde Azelosestr./Tw.blokweg fietspad	1-1-2024	650	-419	-	231	78	-10	163
GRP kredieten 2025 (Watertakenplan)	1-1-2025	836	-	-	836	-	53	783
Parkeergarage : brandveiligheid	28-1-2025	550	-	-	550	494	10	46
Bomen 2025	27-5-2025	220	-	-	220	74	82	64
Spelen 2025	27-5-2025	50	-	-	50	8	7	35
Aanleg parkeer- en evenemententerrein	1-1-2026	400	-	-	400		-	400
Parkeeroplossing 't Wooldrik	1-1-2026	1.000	-	-	1.000		4	996
Bomen 2026	1-1-2026	220	-	-	220		8	212
Wegen 2026	1-1-2026	100	-	-	100		-	100
Spelen 2026	1-1-2026	50	-	-	50		-	50
GRP kredieten 2026 (Watertakenplan)	1-1-2026	836	-	-	836		-	836
Aankoop gronden Hertme	1-1-2026	85	-	-	85		-	85
Herinrichting Wensink-Zuid deelgebied 2	26-5-2026	3.873	-371	-	3.502		-	3.502
Totaal PR1 Wonen en leven		**40.994**	**-25.003**	**-**	**15.991**	**4.245**	**328**	**11.418**
Zwembad 2023/2024	11-7-2023	1.001	-	364	1.365	1.073	42	250
Sportcomplex Borne-West	11-7-2023	24.920	-		24.920	15.583	4.397	4.940
Verduurzaming sporthal De Wensinkhof	1-1-2024	242	-28	-	214	11	121	82
Sportveld BZSV	1-1-2026	100	-	-	100		-	100
Sporthal De Veste uitbreiding kleedkamers	1-1-2026	280	-	-	280		-	280
Sporthal De Veste krachthonk	1-1-2026	300	-	-	300		-	300
IHP: ver(nieuw)bouw De Flora	1-1-2026	6.700	-	-	6.700		7	6.693
Totaal PR3 Inclusieve samenleving		**33.543**	**-28**	**364**	**33.879**	**16.667**	**4.567**	**12.645**
ICT: Vervangingsinvesteringen 2023	1-1-2023	236	-	-	236	85	26	125
ICT: aanschaf hardware De Oversteek	1-1-2024	405	-	-	405	86	214	105
ICT: audiovis. middelen Huis van Borne	1-1-2024	250	-	-	250	16	212	22
Hybride werken	22-9-2026	-	-	177	177		-	177
Totaal PR4 Bestuur en samenleving		**891**	**-**	**177**	**1.068**	**187**	**452**	**429**
Huis van Borne: verbouwing	20-4-2021	9.160	-	-	9.160	8.631	218	311
Huis van Borne: inrichting	20-4-2021	383	-	-	383	6	401	-24
Bevorderen verwervingskansen	30-9-2025	1.000	-	-	1.000	-	-	1.000
Totaal PR5 Financieel gezond		**10.543**	**-**	**-**	**10.543**	**8.637**	**619**	**1.287**
Totaal		**85.971**	**-25.031**	**541**	**61.481**	**29.736**	**5.966**	**25.779**

4 Reserves

(€ 1.000)*	Boekwaarde 1 jan. '26	Besluiten 2026	Resultaat bestemming	Boekwaarde 1 juli '26	Halfjaar-rapportage	Boekwaarde 31 dec. '26
Algemene reserves						
Algemene reserve	6.900	134	-500	6.534	-	6.534
Reserve beleidsontwikkeling	7.870	-3.062	-	4.808	659	5.468
Algemene reserve grondexploitatie	2.200	-257	-300	1.643	-	1.643
Reserve rekeningsaldo	-331	-	331	0	-	0
Totaal algemene reserves	**16.639**	**-3.185**	**-469**	**12.985**	**659**	**13.644**
Bestemmingsreserves						
Reserve gezondheidscentrum	425	-	-	425	-39	386
Reserve verplichtingen exploitatie	628	580	-	1.208	-	1.208
Reserve verplichtingen kapitaallasten	6.142	-437	-	5.705	114	5.818
Reserve budgetoverheveling	1.088	-1.088	121	121	-121	-
Reserve onderhoud vastgoed	411	280	-	691	-	691
Reserve Programma Organisatie	282	-80	-	202	-202	-
Reserve Bomenplan	148	-	-	148	-	148
Reserve kapitaalgoederen	600	121	-	721	55	776
Reserve Huisvesting en bijbehorende voorz.	6.240	-	73	6.313	-	6.313
Reserve onderwijs Oekraïense oorlogsvluchtelingen	60	-	-	60	-	60
Reserve Vloedbeltverbinding	5.857	-	-	5.857	-	5.857
Reserve Duurzaamheid	217	-	237	454	-	454
Reserve Bodemsaneringen	1.304	-	-	1.304	-	1.304
Reserve herontwikkeling N743 Borne	464	-	-	464	750	1.214
Reserve herontwikkeling N743/N744 Zenderen	-	-	-	-	100	100
Reserve Wet Open Overheid	120	-	-	120	-	120
Reserve Omgevingswet	220	-	38	258	-	258
Totaal bestemmingsreserves	**24.204**	**-624**	**469**	**24.050**	**657**	**24.706**
Eigen Vermogen	**40.843**	**-3.808**	**-**	**37.035**	**1.316**	**38.351**

Reserve beleidsontwikkeling (BIJ: € 659.000 V)
Het saldo van de halfjaarrapportage wordt toegevoegd aan de reserve beleidsontwikkeling.

Reserve gezondheidscentrum (AF: € 38.925)
Het aanbrengen van bebording van een rookverbod bij alle openbare speelplekken kost € 38.925. De uitgaven zijn gerelateerd aan gezondheidszorg en kunnen daarom gedekt worden uit deze reserve.

Reserve verplichtingen kapitaallasten (BIJ: € 113.614)
Doordat enkele investeringskredieten zijn doorgeschoven, is er dit jaar minder dekking nodig om de kapitaallasten ervan te dekken.

Reserve budgetoverheveling (AF: € 121.000)
Bij de vaststelling van de jaarstukken 2025 is voor € 121.000 aan taakmutaties overgeheveld naar 2026. Deze worden nu weer onttrokken en aan de budgetten toegevoegd.

Reserve Programma Organisatie (AF: € 202.000)
Voor de verbetering en borging van informatieveiligheid zijn aanvullende middelen benodigd voor (project)begeleiding (€ 80.000). Dit is vorig jaar reeds bij de halfjaarrapportage 2025 aangekondigd. Daarnaast is € 122.000 nodig voor de implementatie van een nieuw personeelssysteem. De reserve kan daarna opgeheven worden.

Reserve kapitaalgoederen (BIJ: € 55.000)
Doordat het voorbereidingskrediet Wensink-Zuid fase 2 nog een jaar is doorgeschoven is de benodigde dekking dit jaar nog niet nodig.

Reserve herontwikkeling N743 Borne (BIJ: € 750.000)
Het college heeft op 16 december 2025 besloten om deze reserve te hernoemen van reserve herontwikkeling N743/N744 naar reserve herontwikkeling N743 Borne en om € 100.000 over te hevelen naar de nieuwe reserve herontwikkeling N743/N744 Zenderen. Tevens is besloten om percelen te verkopen aan de Provincie Overijssel in het kader van de realisatie van de Vloedbeltverbinding en de opbrengst van € 850.000 te storten in de reserve herontwikkeling N743 Borne.

Reserve herontwikkeling N743/N744 Zenderen (BIJ: € 100.000)
Het college heeft op 16 december 2025 besloten om deelgebied 1: Zenderen van de herontwikkeling N743/N744 geen onderdeel te laten uitmaken van het project herontwikkeling N743, maar als apart deelproject onderdeel uit te laten maken van het project Leefbaar Zenderen. De gemeenteraad is hierover middels de memo herontwikkeling N743/N744 geïnformeerd. Door deelgebied 1: Zenderen uit het project herontwikkeling N743/N744 te halen zijn ook middelen hiervoor nodig. Door de reserve herontwikkeling N743/N744 Zenderen te openen en € 100.000 over te hevelen van de reserve herontwikkeling N743 Borne naar de reserve herontwikkeling N743/N744 Zenderen kan deelgebied 1: Zenderen ook verder worden uitgewerkt.